

CULTURA POPORULUI

«Regenerarea politică presupune regenerarea morală a individului și a națiunii. Nu există regenerare națională fără cea morală.»
FICHTE.

PREȚUL ABONAMENTELOR PE AN:
Pentru învățători, preoți, studenți și săteni 200 Lei
autoritățile sătești . . . 300
instituții particulare și de stat . . . 400
Iar dela 500 de lei în sus, pentru sprijinitorii acestei foi.

„LUMINEAZA-TE ȘI VEI FI: VOIEȘTE ȘI VEI PUTEA”
C. A. ROSETTI.

Director:
Generalul NICOLAE PETALA

REDACȚIA, STR. REGALA Nr. 16.

BUGUREȘTI, 13 OCTOMBRIE 1929

ADMINISTRAȚIA STR. REGALA Nr. 16

ANUL IX, Nr. 295
Apare în fiecare Duminică

Cași cum nu l-ar fi omorât!

Multe fapte, care răscolesc inimile oamenilor și sunt deodată viu înaintea judecării lor se înfățișează, nu cu o latură din care au a fi judecate, ci din mai multe. Ce e ciudat însă e că, de multe ori, oamenii nu le iau din partea care te zguduie mai adânc și merită a fi cercetată mai îndelung, ci din aceea care le este mai plăcută. Cași cum nu ar băga de seamă greul faptelor, cu care ea a izbît mai adânc în nevoile obștei, ei o iau din latură care are o însemnătate mult mai mică.

Aceste cugetări străbat mințile noastre, când vedem două judecăți, nu de aceiași greutate, în privința uciderii unui subțiu de poliție Sandu Cristea, care păzea mersul cu rînduială al automobilelor, trasurilor și cărușilor la Șoseaua din București. Unul din șoferii a alergat într-o goană mai îndrăcită și a ucis pe bietul polițist. În același număr al acestui ziar, la știri, se află amănunte mai multe despre înmormântarea lui și ce s'a vorbit cu acel prilej.

Noi, pe fiecare zi, auzim de răniri și ucideri săvârșite din pricina goanei zmintite a automobilelor. Lumea suferă grozav în privința aceasta, suferă multe și nu știm dacă mânia ei, ușoară de înțeles, nu se va revărsa odată mai viu împotriva șoferilor. Credem că de li se va întâmpla așa ceva, nimeni nu va zice că nu a fost meritat. Fapte răzlete se pomenesesc că s'au întâmplat pe ici și pe colo, precum că unul a alergat lute pe strada Sabinelor din București, a stropit cu noroi niște cocoane a fost ajuns de bărbații lor și bătut măr. Deoarece toți suntem pășiți cu șoferii care ne împoacă în chipul acesta, nu ne pare deloc rău, când unul vinovat i se întimplă și astfel de pășanii meritare. Deci nu ne vom plînge că șoferul a fost bătut, pentru că, chiar și cei care fac gură că nu e creabă civilizată, în alte împrejurări și ei zic că bine s'a întâmplat cutăruia ce i s'a întâmplat. Nu mai să urmărești același ziar ce scrie din timp în timp și vei găsi că, dacă odată se plînge că un șofer a fost zgâlțiat, alte dați îi pare rău când cutare obraznic a fost lăsat nepedepsit de public, de pildă neamțul care a o cărat țara mai acum 1-2 luni de zile în Piața Sărindar din București.

Dar dacă domniile acestia dela șoferie sunt atîta de tălnoși, ca nu cumva să-i calce cineva pe coadă, de ce nu sar totdeauna așa când ai lor se fac vinovați? Și vinovații lor sunt vinovații cu sânge și oase frînte, nu privesc dela moși, că un ucigaș a fost purtat pe stradă așa sau așa.

Mirați vă, oameni buni, că n'a fost omorât, nu că i s'a pus pânze în spinare. Și îi încredințăm că din ziua când șoferilor li s'ar întămpla ceva mai rău, când ar fi și ei zdreliți și omorâți în stradă de mânia mulțimii amărate de a doua zi aprinderea șoferilor de a da goana s'ar mai astămpăra. Căci, Doamne! mare este îndrăzneala omului care știe că nu i se poate întâmpla nimic! Șoferii fas ce fac, fiindcă nu le pasă.

Ați auzit de șofer osândit la muncă silnică pe viață? Ce s'a întâmplat celui care a omorât acum vre-o 3 ani pe Calea Șerban-Vodă, pe că pita nul Săvineanu, un minunat otîter, care măcar nici nu era pe drumul trăsurilor, ci a fost luat de pe trotuar? Prea puțin.

Și se turbură domniile dela U. C. A. R. că, prin purtarea șoferului legat pe stradă se va ațâța ura mulțimii asupra șoferilor? Of! ce copilărie! Apoi de asta are să se ațâțe ura! Dar ea e ațâțată de mult, nu de asemenea fleac, ci de fapte mult mai grele, pe care le vedem zilnic. Când dreptatea este atîta de puțină din partea șoferilor, mă mir că cei din poliție se lasă bătătorii atîta de ușor și înfățișați ei ca vinovați, ei care, chiar dacă au greșit, rămân, nebașgați în seamă, față de marea vinovație care răpește pe părinții bietilor copii.

Despre aceasta să stăm de vorbă, domnilor dela U. C. A. R., dacă vă este pe plac...
Arhim. SCRIBAN

aceasta, domniile plecați cu jelaniania la poliție au spus că se ațâță mânia publicului împotriva șoferilor. Și domniile acestia nu erau oameni de rînd, care să nu știe ce cer și care sunt drepturile lor, ci bărbați care se vede că sunt proprietari de automobile ori care-și mână singuri mașinile: d. Avocat Al. G. Teodorescu, președinte al breșlei șoferilor; Dr. Eugen Ștefănescu Tei, vice-președinte și alții la rînd pomeniți în «Universul» dela 4 Oct. a. c.), membri în comitetul societății U. C. R. A. Domniile lor s'au plîns de cele făcute cu șoferul ucigaș, în fața d lor D. R. Ioanțescu și Ed. Mirto la Ministerul de Interne.

«Universul», scriind despre aceste lucruri, numește fapta polițiștilor împotriva șoferului «gest necugetat» și procedare lipsită de tact. Din felul cum scrie despre fapta lor, să mai mult de partea domnilor din societatea șoferilor care au venit cu plîngerea în proșap la Ministerul de Interne.

Foarte bine. Dar greul chestiunii este oare că un șofer a fost mototolit și înfățișat înaintea urii mulțimii, ori că un om a fost omorât? Cum se poate că, în această faptă să fac eu spume la gură pentru un amănunt, să vad neorânduiala din coada afacerii și să les dărz într'a părărea celor greșite cu amănuntul, rămânând pe planul al zecelea tocmai latură sângeroasă a chestiunii?

Cași cum într-o clipă s'ar fi uitat omorul și copiii rămași fără tată, sărim odată să ne otărîm împotriva tratamentului unuia care s'a făcut vinovat de omor!

Dar dacă domniile acestia dela șoferie sunt atîta de tălnoși, ca nu cumva să-i calce cineva pe coadă, de ce nu sar totdeauna așa când ai lor se fac vinovați? Și vinovații lor sunt vinovații cu sânge și oase frînte, nu privesc dela moși, că un ucigaș a fost purtat pe stradă așa sau așa.

Mirați vă, oameni buni, că n'a fost omorât, nu că i s'a pus pânze în spinare. Și îi încredințăm că din ziua când șoferilor li s'ar întămpla ceva mai rău, când ar fi și ei zdreliți și omorâți în stradă de mânia mulțimii amărate de a doua zi aprinderea șoferilor de a da goana s'ar mai astămpăra. Căci, Doamne! mare este îndrăzneala omului care știe că nu i se poate întâmpla nimic! Șoferii fas ce fac, fiindcă nu le pasă.

Ați auzit de șofer osândit la muncă silnică pe viață? Ce s'a întâmplat celui care a omorât acum vre-o 3 ani pe Calea Șerban-Vodă, pe că pita nul Săvineanu, un minunat otîter, care măcar nici nu era pe drumul trăsurilor, ci a fost luat de pe trotuar? Prea puțin.

Și se turbură domniile dela U. C. A. R. că, prin purtarea șoferului legat pe stradă se va ațâța ura mulțimii asupra șoferilor? Of! ce copilărie! Apoi de asta are să se ațâțe ura! Dar ea e ațâțată de mult, nu de asemenea fleac, ci de fapte mult mai grele, pe care le vedem zilnic. Când dreptatea este atîta de puțină din partea șoferilor, mă mir că cei din poliție se lasă bătătorii atîta de ușor și înfățișați ei ca vinovați, ei care, chiar dacă au greșit, rămân, nebașgați în seamă, față de marea vinovație care răpește pe părinții bietilor copii.

Despre aceasta să stăm de vorbă, domnilor dela U. C. A. R., dacă vă este pe plac...
Arhim. SCRIBAN

MOARTEA INALTULUI REGENT

† Gheorghe V. Buzdugan

S'a dus din viața aceasta încă un om, care a iubit-o în toate farmecele ei, dar îngrijindu-se mult de toate celelalte; s'a dus Inaltul Regent GHEORGHE V. BUZDUGAN.

Dacă moare un bărbat de rînd nu au al trage la răspundere nimeni de ce a făcut în viață, dar regent, atunci i se atribuie cuvîntul de ceiace a făcut pentru țara aceasta, de întregul popor, de contemporanii săi, prin urmare, răspunde întregii țări de cele ce a făcut.

Dar, Regentul GHEORGHE V. BUZDUGAN, a fost cu drept cuvînt un bărbat genial, posedând cunoștințe în toate domeniile, așa că totdeauna putea uimi prin finețea sa pe toți. Spiritul său pătrunzător, cum cu greu s'ar putea găsi la alții, dovedea superioritatea netăgăduită a sa.

Cine l-a cunoscut pe acest bărbat, care răspânda în jurul său bunătate și lumină, nu-l va uita niciodată.

Dar, Inaltul Regent GHEORGHE V. BUZDUGAN a murit și cu moartea acestui distins bărbat se încheie altă pagină din istoria țării noastre.

S'a născut la Focșani, în ziua de 10 Februarie 1867, dintr-o familie cu oarecare avere.

După ce a terminat liceul, a urmat facultatea juridică din București, după care a intrat în magistratură.

La 14 Ianuarie 1892, a fost numit substitut de procuror la tribunalul de Neamț, apoi a fost trecut în același calitate la tribunalul de Râmnicu-Sărat și la 4 Noembrie 1892, a fost numit supleant tot la R-Sărat, de unde a fost mutat la tribunalul de Covurlui.

La 20 Ianuarie 1895, a fost înalțat acolo ca judecător la tribunal, până la 30 Septembrie 1900, când a fost numit președinte al tribunalului de Dorohoi.

De la această dată cariera îi era formată; magistratura.

A mai fost pe la tribunalul Brăila, în 1902 a venit la București ca președinte al secției a III-a din tribunalul Ilfov și la 1 Septembrie 1905, a fost avansat consilier pe lângă Curtea de Apel din București. La 31 Mai 1910, a fost numit președintele secției a IV-a a aceleiași curți, până la 30 Octombrie 1910, când a fost avansat consilier la secția II-a a Curții de Casație.

După război, 28 August 1919, a fost avansat președintele secției I-a a casației și la 5 August 1924, a fost numit prim-președinte al Curții de Casație, pentru cunoștințele sale juridice și pentru dreptatea sa, pe care știa s'o împartă tuturor.

La 20 Iulie 1927 și a dat dimisia din magistratură, ocupând înalta funcțiune ce i s'a încredințat ca înalt regent, prin moartea marelui rege Ferdinand I.

Cu moartea lui GHEORGHE V. BUZDUGAN, țara pierde un susținător desăvârșit, pierde un adevărat părinte, căci prin faptele sale s'a făcut vrednic de recunoștința țării întregi.

Cel care astăzi nu mai este, va fi pildă vie pentru toți, căci a fost omul datoriei și și-a servit țara cu toată dragostea.

GHEORGHE V. BUZDUGAN rămâne pildă vie urmașului său D-l Constantin Sărățeanu, iar țara îi va fi recunoșcătoare.

«Cultura Poporului»

Tinerimea Română Indoliată prin moartea Inaltului Regent GHEORGHE BUZDUGAN

Într-o zi de toamnă, Inaltul Regent Gheorghe Buzdugan, după zece zile de suferință, după chinuri și nădejdi zădărnice, a închis ochii adormind întru Domnul; în dimineața aceea tristă, când noi cei veniți din toate unghiurile țării tremuram la gândul unei încercări dureroase.

Plecați din jînturile noastre, din cuiburile așezate la poale de munți unele, pe marginile de văi și pe malurile de ape albastrii altele, ne-am întalnit în Capitala țării noastre, noi fiii ei, nu numai să o salutăm ca în alte dați, ci, să fim mai aproape de acela către care ne erau îndreptate inimile, să priveghem cu gândurile noastre la căpătâul ilustrului muribund.

Și am pășit, nu odată și de două ori, stoluri, stoluri, prin fața casei în care moartea își înfinea mantia de doliu, și în care suferințul se depărta tot mai mult de noi, apropiindu-se de lumea spirituală, de lumea ideală a oamenilor mari, cari au iubit poporul și au fost iubiți de el, cari slujind dreptății și adevărului, au fost mai întîi ai țării și apoi ai lor.

Și când, liniștit și fără de păcat și-a plecat fruntea în fața morții pămîntești, și noi plini de durere ne-am plecat în fața planurilor necunoscute ale Dumnezeului Popoarelor, și ingenuchinind în fața icanelor din bisericile care-și deschideau larg porțile ne-am rugat:

«Doamne, de l-ai iubit și ai vrut să ni l răpești, faci-se voia Ta!»

Dar purtăm durerea în inimile noastre, căci țara noastră pierde un om al datoriei și al conștiinței, care avea săpat în sufletul său, frumosul

percept pe care Platon îl pune în gura lui Socrate: «Trebuind să mori cu o faimă bună nu te uita nici la ai tăi nici la viață, nici la nimic altceva decât la dreptate, ca mergînd în lumea cealaltă să ai cu ce te apăra în fața legilor ce stăpînesc acolo». Țara noastră apoi pierde omul formulei etice a lui Kant, și pe urmașul dreptății lui Hristos, care ascultînd de vocea ei «se bucură de adevărata slobozenie a fiilor lui Dumnezeu». (Filip VIII 21)

A fost făuritor de pace, și blîndul lăsur în cuvîntarea sa de pe munte, a spus mulțimii care venise să-l ascule: Fericiți făcătorii de pace, căci aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema. (Matei V, 9)

A fost bun și pașnic, mîngăietor cu cei pe care nenorocirea și durerea i-a lovit. A fost un biruitor. Prin virtuți viața sa a fost lipsită de însușirile celor care sunt robi ai puterii, a pluit într-o atmosferă limpede, de sănătate și adevăr, a știut că «viața omului pe pămînt e o veșnică luptă» (Iov VIII, 1) contra răului din afară, contra lui însăși și fericit a fost că a știut să învingă.

Uriașa ascendență, a fiului unor oameni aveau, din jînturile tainice și duioase ale Moldovei, care l'a dus să conducă destinele neamului nostru, n'a fost decât munca, care duce spre glorie și amintire eternă.

Noi, care am luat pildă dela viața aceluia care a fost Inaltul Regent Gheorghe Buzdugan, noi care vom intra în viața țării mâine, ne prosternăm înaintea osemintelor pămîntești, așezate în Ateneul țării noastre, care îl adăpostește scurtă vreme între zidurile lui

în aur ce scînteiază cu albastru curat și senin.

Tinerimea Română venită din colțurile țării, plînge pe cel plecat. Moșii cu costumul lor neaș ingenuchinie înaintea sa; Moldovenii, cu glasul lor cald și dulce, imploră pe acel ce ține toate întru pomienirea celui ce s'a născut pe pămîntul căsuțelor lor; iar Muntenii, Fiii Olteniei și ai dragii Basarabii, stau muți, cuprinși de tăcere dumnezeiască, cercînd să desvăluie misterele forței divine.

Dela gînd la gînd, dela inimă la inimă, pornesc sfioase rugi murmurate de buze nevinovate, și în fumal albastru de tîmăie se înalță ele, spre tronul de aur al lui Dumnezeu.

Icoanei, care era simbolul datoriei, conștiinței, păcii, adevărului și al muncii se închină astăzi Tinerimea Română și cu glasul care respectă tradiția poporului, îi spune:

«Să-ți fie țărâna ușoară,
«Și să odihnești în pace!»

Și când, noi vom deveni oameni maturi și copiii noștri vor ceti istoria țării, și se vor opri cu degetul după Ferdinand cel Mare, la Regentul Gheorghe Buzdugan, și ne vor întreba despre el, atunci vom răspunde:

«A fost un om bun, blînd și înțelept, pe care o țară întreagă l-a iubit. În acele vremuri, ale anului una mie nouă sute douăzeci și nouă, zece Octombrie, băteau clopotele dela biserică și mînăstiri, și plîngeam noi toți, pe atunci copii, pe străzile Capitalei care se îmbrăcaseră cu zăbranic negru și unde drapete cu pânză indoliată, curgînd valuri, atîrnau de pe balcoane spre pămînt.»

Foți St. Ghenadie
Cl. VI Sem. Teologic «Neagoe Vodă»
Curtea de Argeș

Profesorul Vasile Dimitriu

:: :: Un an dela moartea lui :: ::

Ne aducem aminte cum acum un an, în ziua de 11 Septembrie 1928, într-o zi de toamnă frumoasă, profesorul de drept comercial dela Universitatea din București a fost condus la locuința de veci din cimitirul lașilor, spre adîncă părere de rău a prietenilor și cunoșcitorilor și mai ales a noastră. Noi, cei dela «Cultura Poporului» — când în ziua de 9 Sept. 1928 am primit vestea că profesorul Vasile Dimitriu a murit — am simțit o adîncă părere de rău. În acele clipe, sufletul nostru s'a îmbrăcat în zăbranic; amintirile înduioșătoare ne-au răscolit sufletul. Perdusem din această clipă pe vajnicul luptător al ziarului «Cultura Poporului», pe Vasile Dimitriu, care alături de D-nii Generali: N. Petala, directorul foii noastre și I. Anastasiu, alături de d. Marin Ștefănescu, strălucitul profesor universitar și alături de mulți oameni cu suflet, au pornit în inima Ardealului, acum 12 ani, spre a veni în ajutorul poporului român desrobît din Ardeal, cu lumina culturii românești, purtînd un steag, pe care sta scris: «Cultura Poporului».

De atunci, gazeta noastră s'a înrădăcinat în sufletele neprihănite ale Românilor din cuprinsul țării noastre și de peste Ocean. Jertfa noastră gazetărească începuse; mai rămănea să ne desăvârșim în această muncă de luminare și de întărire a Neamului.

Generalul N. Petala, Generalul I. Anastasiu, scriitorul moldovean, C. Cehan-Racoviță, V. Nicoară, prof. univ.: V. Dimitriu Marin Ștefănescu, Dr. Olaru, pr. Septimiu Popa, scriitorul acestor rînduri și alții profesori universitari, secundari și de țară au alcătuit armata culturală, care a început lupta de luminare a poporului român prin «Cultura Poporului». Insuflețirea a fost mare și din partea conducătorilor foii și din partea cititorilor.

Mi-aduc aminte, că foaia noastră, atunci se împărțea la peste 36.000 (treizeci șase mii) cititori. La această muncă uriașă, mai târziu, când foaia s'a mutat de la Cluj la București, s'au alăturat doi preoți de seamă: P. C. Arhimandrit Iulius Scriban și C. Diacon V. Fusu. Străduința noastră, pentru binele mulțimii, o cunoaște fiecare cititor al foii «Cultura Poporului». Astăzi, ne aducem aminte de regretatul Vasile Dimitriu, care a fost un harnic și însuflețit colaborator al gazetei noastre. Vasile Dimitriu, ca profesor, a trecut pela universitățile din: Iași, Cluj și București.

Vajnicul luptător dela «Cultura Poporului» a fost și întemeitorul asociației «Cultur Patriei». Ca profesor, ca român și ca om creștin, Vasile Dimitriu și-a lăsat datoria cu prisosință. Studenții dela Iași, Cluj și București nu-l vor uita niciodată, căci fostul lor profesor l-a iubit mult și i-a împărțit cu lumina lui studioasă, vorbindu-le într'un grai frumos, atrăgător și înțelept. Cel care se străduiește pentru folosul binelui obștesc nici nu poate fi altfel. D-l profesor Marin Ștefănescu l-a cunoscut adînc; el a spus câteva cuvinte simțite, cu prilejul morții fostului nostru colaborator care a luptat prin toate centrele universitare din țara noastră pentru luminarea mulțimii: V. Dimitriu puternic ne-a îmbărbătat cu avîntul lui pătruns de chibzuință. A plecat în acest chip, cuminte, din scumpia lui Moldova, dela Iași; și s'a reintors, pe veci, acolo: o figură din clasicismul antic, apărută o clipă printre moderni — așa a

spus printre altele — d. prof. M. Ștefănescu.

Ce alt prinos de recunoștință și de adîncă părere de rău, putem să aducem fostului nostru colaborator decedat aceste rînduri pioase și hotărîrea că noi ne vom îmbărbăta tot mai mult din pilda virtuților și străduințelor culturale și naționale ale răposatului, spre a desăvârși lucrarea de luminare și de întărire a Neamului, începută cu multă însuflețire, într-o vreme de mult zdruccin sufletesc, prin «Cultura Poporului».

N. C. Munteanu-Muntmag

Insemnări săptămânale

Locotenentul Adamiu și mărul din Cîmpulungul-Muscelului

Socotesc prea cunoscut sfîrșitul dureros al Locotenentului Aviator Adamiu, care însoțit de Locot. Popișteanu, s'au dus să prezinte corespondența urgentă d-lui Ministru de Război, care se afla la Cîmpulung (Muscel). Cînd însă au ajuns la destinație, și voiau să scoboare, au căzut cu aeroplanul. În cădere Locot. Adamiu a fost omorît, tovarășul său, însă a scăpat cu o mină și cu un picior rupt, iar aeroplanul s'a sfîrșinat.

Cîtă durere a produs moartea acestui erou, care era eminent zburător? Cîtă durere a produs familiai sale, căci era căsătorit numai de trei săptămîni? Cîtă pierdere a provocat aviației noastre, lipsind-o de un curajos pilot?

Apoi cîtă durere a produs Locotenentului Popișteanu, la fel un tînăr distins al armatei noastre, rămînînd fără o mină și un picior, ne mai puțin slujii țării, la serviciile dinainte.

Cu toate acestea, durerea am împărțit-o cu toți, Adamiu e plîns de toți. Lacrimile și jalea doar îi sînt răsplată sacrificiului făcut. Locotenentul Popișteanu însă, e mulțumit cu mîșnerile ce le primește de la camarazi, la durerile ce le suferă, dar cu toate acestea, mîndria că și-a făcut datoria pentru țară îl incurajează și-i dă puteri nouă care îl întăresc.

Dar nu atîta vreau să spun. În curtea unde a căzut aeroplanul era și un măr și, fatalitatea a făcut ca în cădere să fie rupt și mărul. Ei bine... proprietarul grădini nu se lasă cu paguba aceasta, vrea să fie despăgubit, vrea să i se plătească mărul. Cere ca despăgubire, nici mai mult, nici mai puțin, decît 40 de mii de lei.

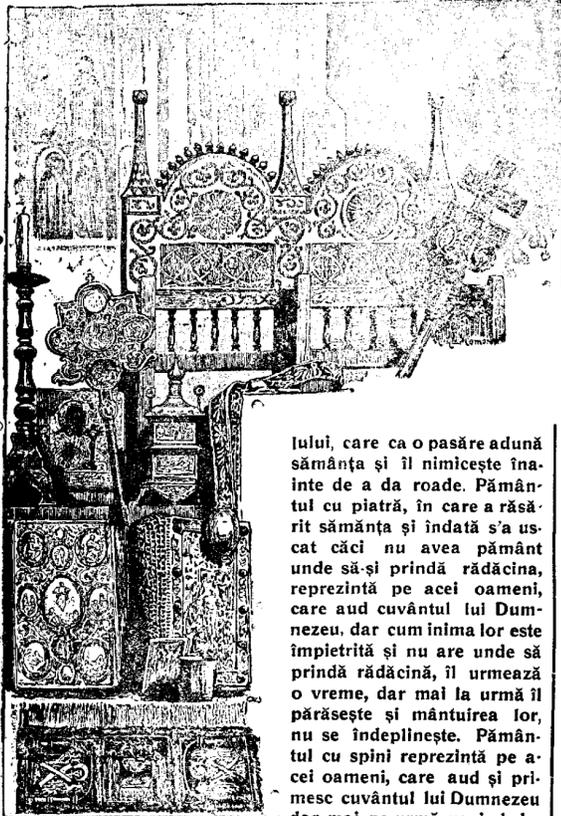
Ce se zicem noi despre astfel de fapte? Cînd unul își pierde viața, ce lălat rămîne cu trupul sfîșiat, cel de al treilea nu se uită la acestea toate, și cere despăgubiri; și cît?

Oare ce spun cetățenii din Cîmpulung despre aceasta? Eu drept să spun, cînd am auzit, n'am vrut să cred, dar mai apoi cînd am fost convins de adevăr, am rămas pe gînduri și mi-am zis: numai faptă creștinească nu mai e aceasta! Să ceri statului la o astfel de tragedie, unde s'a distrus un om și alte pagube de milioane, să ceri 40 de mii de lei pentru un măr?

Diac. V. Fusu

Pilda Sămănătorului

"Cine are urechi de auzit să audă"
Luca VIII 1,25.

Frate Creștine,

la aminte și ascultă glasul Domnului; ia aminte și lasă inima ta să înțeleagă cuvântul cel bun, căci El este pâinea cea hrăitoare a vieții și apa cea limpede de izvor care-ți înviorază sufletul și-ți răcorește fruntea ta obosită de grijile zilei.

Astăzi blândul Mântuitor învață popoarele de lângă lacul Ghenizaretului, de unde se încep câmpii roditoare până la mari depărtări sub poalele munților Galileei.

Era timpul sămănătorilor și peșcăpăile Ghenizaretului, agricultorii trăgeau cu plugul în brazda umedă și caldă sub primăvara raze ale soarelui de primăvară. În răsăritul primăverii, omenirea eșia la semănat și blândul povătuitor eșia și El la muncă la semănatul cuvântului cel bun la propovăduirea Evangheliei sale, și fiind popoare multe în jurul Său începu să le spună pilda aceasta:

Eșia sămănătorul să semene sămânța sa și semănând el, una a căzut lângă cale, și s'a călcat și pasările cerului au mâncat o. Și alta a căzut în mijlocul spinilor și crescând spinii au înecat-o pe ea. Și alta a căzut pe pământ bun și crescând a făcut rod înșutit. Acestea grăind a strigat: cea ce are urechi de auzit să audă.

Frate Creștine,

Aceasta este cea dintâiu pildă cu care începe Mântuitorul să învețe lumea. El a eșit la muncă odată cu plugarul, întrebându-l o mulțime de comparații din care luminoș și convingător apărea adevărul pe care vroia să l predice. Întrebându-l pildă sau parabolă, fiindcă așa era modul de a învăța pe vremea când a propovăduit El la popoarele în mijlocul cărora a trăit. Sămănătorul din această pildă este fiul lui Dumnezeu, care a semănat adevărul, credința și dreptatea, întemeind astfel biserica creștină. Sămânța este cuvântul lui Dumnezeu pe care Iisus Hristos la predicat oamenilor. Pământul în care a căzut sămânța sunt sufletele oamenilor. După cum pământul în care a căzut sămânța a fost mai bun sau mai rău tot astfel și unele suflete sunt mai bune și altels mai rele. Pământul lângă cale, unde sămânța este călcată de trecători și mâncată de pasări, reprezintă pe oamenii, care au sufletul ușurat, nebăgător de seamă la ce gândește și lucrează. El primind cuvântul lui Dumnezeu în cele sufletești, îl neglijează, îl uită sub nevoile zilnice și îl dă pradă diavolului, care ca o pasăre adună sămânța și îl nimicește înainte de a da roade. Pământul cu piatră, în care a răsărit sămânța și îndată s'a uscat căci nu avea pământ unde să-și prindă rădăcina, reprezintă pe acei oameni, care aud și primesc cuvântul lui Dumnezeu dar mai pe urmă venind deșertăciunile, grijile de avuții și mări; venind invidia și atâtea alte patimi, cari sunt ca niște spinii pentru suflet, năbușesc cuvântul adevăratului. Pământul bun, care a produs de o sută de ori cât s'a semănat, reprezintă sufletele cele curate, care aud și primesc cuvântul lui Dumnezeu și se silesc a face rod înșutit. Rezultatul acesta bun însă nu se poate câștiga fără muncă și sacrificii, căci tot ce se produce bun reclamă sânguință, băgare de seamă și greutate. Pilda despre aceasta a dat o Mântuitorul cel dintâiu, născându-se într-o iesă și primind moartea pe cruce pentru mântuirea omenirii.

Frate Creștine,

Privește în adâncul inimii tale, controlează și sufletul tău și vezi din care pământ faci parte. Nu cumva sufletul tău este pământul din cale, din piatră, cu spinii, sau pământul cel bun? Sămânța adevăratului, a credinței și a dreptății a prins iar rădăcini adânc în inima ta, ca rânind diavolul, în chipul păsării, să o culeagă și să rămână sterp fără această hrană care te face fericit în viață? Deschide urechile sufletului tău și ochii inimii tale și privește adânc, adânc în beznă plină de întuneric a ființei tale și vezi dacă nu cumva diavolul a venit să-ți fure ce este mai sfânt, credința, dragostea și cinstea din inima ta și atunci fă-te ochi și urechi și ascultă cuvântul Domnului. Dacă sufletul tău este păgânit, ca o vie pustie de spinii, plinește-l frate creștine, sapă-l, scoate din rădăcina pătimidă, adică, ura, invidia, necredința, necinstea, beția, furtișagul și lasă sufletul tău să prindă din rădăcinile hrăitoare ale credinței, ale iubirii, ale milei, ale dragostei, ale cinstei, ale adevărului, și ale bunătății veșnice, căci acestea sunt hrana cea plină de suc gras pentru viața noastră trecătoare și vrednică. Culege, frate creștine din lumea aceasta numai ce este bun și drept, frumos și cinstit, căci atunci te vei chema cu adevărat fiul, sămănătorul, care a aruncat sămânța cea bună. Lasă să încolțească în sufletul tău sămânța cea bună, căci atunci cu adevărat vei fi pământul cel bun, în care a odrăzlit sămânța semănată de Domnul în răsăritul primăverii, când tu odată cu el ai ieșit să-ți ari ogorul din care ai cules roade. Urechile lumii de astăzi sunt înfundate au asurzit, cu toate acestea Domnul spune "Cine are urechi de auzit să audă".

Frate Creștine,

Amin. Pr. DEM. I. ILIESCU

Răvașe Educative

Votul femeilor -- Piatra fundamentală

▼▼▼▼▼

Dragă Eliso,

Mă întrebi cu dreptățe, dacă m'am dus să mă înscriu pe lista votanților la Primărie și dacă eu, care am fost prima femină în țară răspândind gândul de trezire al femeilor, la drepturile lor, dela tribuna Ateneului Român, de pe catedrele atârșite școlare și prin presă d'atâtea ori, vreau să, fiu aleasă și să-mi pun acolo candidatura.

Ce să-ți răspund? Până acum nu m'am hotărât la nimic. Altele erau femeile, când am început această mișcare, acum 30 de ani, ș'altel sunt cele d'acum; alta speranța mea d'atunci ș'alta disperarea mea de azi când întreb: Unde sunt femeile de treabă?

Lupta mea ș'a altor câteva intelectuale, cari mi-au luat ideea, s'au folosit de ea ș'au adus-o la liman, acum, ele ca și mine, ca și puternicii zilei, cari s'au miștoșit a ne da dreptul de vot la comună, se n'reb ca și noi: Unde sunt femeile?

Listele de înscriere sunt alifiate dar stau goale la Primărie, iar femeile sunt: la Strand, la Jazz-band, la concursul de frumusețe, la coafeur, la institut de beauté, la Golf, la Gimnastică, la patinaj, la tenis, la volan, la alergări, la schi, la bobsleigh, la divorț, la parachută, pretutindeni fiind recordul iușelei ș'al ușurînței! ..

Așa, când să-mi scrie la vot și pentru cine să votez? pentru una ca mine, care stau toată ziua cu nasul în cărți și care habar n'am de rouge pentru buze, creme Simon pentru obraz, a p'a pentru unghii, Calodant pentru dinți, poudre Fougère pentru obraz, creyon noir pentru sprincene?

Vai, vai, la câte sulimnuri trebuie să se mai gândească femeile cele ușoare cari doresc numai să placă bărbaiților și ce puține au rămas cari să cugete la ziua de mâine, cari vor să lupte pentru: drepturile lor! ..

Și ce vremuri grele de nesigurantă și de neliniște trăim! Ce fraude, ce furturi, ce falsificări, câte falimente, pentru ele și pentru luxul și petrecerile lor, pentru politica asta banală și neroadă, care duce țara la prăpăstie.

Când vom înțelege că viața nu este presărată numai de trândăfirii și impletită 'n crini și iasomie? Când ne vom trezi din beția de visuri și iluziuni? Când ne vom îngădui: Venirea ventrei la realitate?

Când vom începe pregătirea pentru vremurile de bronz, uriașe, cari ne așteaptă?

Când voi vedea — pe sexul meu — așezat pe pionul de cinst și de morală, unde erau așezate matroanele și bunicele noastre? Vertiginos mers-a sexul meu spre o emancipare rău înțeleasă, dar pe cea morală, pe cea serioasă, pe cea nobilă, cine s'o înțelege?

Cine? Tipurile astea suspecte de pe străzile Capitalei? Vopsitele astea, destrăbălatele de care a ajuns a se desgusta bărbaiții, tipuri cari ne-au făcut de rușine 'n streină-

tate, tipuri cari nu știu nici carte, nici lucru, nici gospodărie și toate vor sau: un servici în birou, sau menajeră la un domn singur? ..

Vai de păcatele lor! Șubrezenia aceasta morală să ne n'trebăm de unde vine și iute, iute să căutăm a găsi: Piatra filosofală, care să curme aceste rele, căci de nu, din ușurătatea femeiască de azi va decurge, ruina țării de mâine.

Ce fii vor da României Mari păpușile acestea? Pictatele astea pe obraz și aște la minte?

Cui să se isvodească ele, dacă nu a celor mame, cărora le a strecurat în sânge veninul lenei, al minciunii, al luxului, al desfrăului? ..

Cui?

Femei române, este timpul să nu ne mai pregătim de Concursuri de frumusețe, că acestea trece, Frumusețea faptelor e doar rămâne.

Căutați d'a găsi farmecul vieții în munca morală, intelectuală sau fizică, că numai d'acolo iese un folos real și util pentru țară și familie.

Fiice ale mahalalelor, nu mai stați desocupate la poartă ca să auziți mășcările stradei, ci ocupați-vă de lucru și împodobiți-vă casa și grădina cu lucruri ieșite

din mâinele voastre. Domnișoare instruite, ieșiți de pe băncile școlilor superioare și din Universități, nu mai bateți bulevardele, ci lucrați, răspândiți știința voastră în popor. Nu vă mai grăbiți să gustați — la iușeală — și mai înainte de vreme din toate plăcerile vieții, ca apoi, când vă treziți la realitate s'alergați la măciucii de chibrituri și la acid fenic concentrat, căci vă faceți ridicole chiar și după moarte.

Femei serioase, faceți parte prin nemetul de ticăloșii și de cădere morală, găsiți piatra filosofală și cu ea aduceți cu duiumul femeile la vot, lacă așa gândesc eu acum Eliso când tu 'mi puseși întrebarea dacă sunt pe lista votanților la Primărie.

Cu bine, fata mea,

Baba Vișa

Rugăm pe D-nii Colaboratori, a ne trimite articole mai SCURTE, spre a fi publicate mai ușor

Prin Locurile Sfinte

de Grivas D. Cruceanu Hagiu-Teolog

Cum se muncește în Palestina

Mii de evrei s'au stabilit în țara sântă și au investit însemnate sume în agricultură și alte întreprinderi. Dela 1918 evreii au cheltuit în Palestina peste 2 milioane de lire sterline.

Coloniile evrești, sunt în număr de 72 și cu o suprafață totală de 130.000 dunami în cea mai mare parte pământ cultivabil. Ele presară țara dela Berseba în sud până la Dan în nord.

Imagini practice ale spiritului progresiv și gospodăresc al coloniștilor evrei, se întâlnesc la fiecare pas. În locul fântânilor primitive arabe, mânăta de un asin sau de o cămilă cu ochii legați, evreii au introdus pompe moderne cu motoare de benzină sau petrol, spre a uita culturile lor de lămâi și portocali.

În «valea Șarvu» ei au creat o stațiune de experimentări agricole asemănătoare celor americane. Această stațiune a făcut minuni în îmbunătățirea vinului, fructelor și cerealelor. Stațiunea evreiască de experimentări agricole a reușit să scoată un gen de struguri, care se coc cu trei săptămâni înaintea celor importate de Egipteni. În același chip au fost îmbunătățite și măslinile.

Dar nu numai în agricultură, ci și în dezvoltarea industriei sunt evreii foarte înaintați. Ei au instalat lucrări moderne pentru extragerea uleiurilor și destilarea

parfumurilor. Au mai fost întemeiate fabrici de mătase, cărămizi sticlării și altele.

Construcțiile sunt astăzi în Palestina cu totul în mâinile evrești și tot ei posedă toate fabricile de ciment. Acești spirit întreprinzător îl aflăm și în industria casnică.

La Ierusalim și în împrejurimi există ateliere în cari se țes covor și se fac filigrane de argint, se sculptează articole din fildeș și se produc nasturi de sidet. La început coloniile au avut de dus o luptă grea, dar prin cumpărarea de mașini și observarea metodelor noi de cultură, au ajuns la rezultate bune, ce pot fi apreciate abia când le comparăm cu acelea ale vecinilor lor, arabii.

Principalul este că evreii au contribuit mai mult ca oricare alt popor la dezvoltarea soluului acestei țări sînte și la creșterea unei industrii proprii. Ei au adus în țară milioane de lire sterline și sunt pregătiți să investească aci multe alte milioane. Ei nu vor să creeze numai o Palestină fericită și înfloritoare, dar și o țară nouă a cărei influență economică să se întindă asupra lumii întregi.

Trebuie deci să mărturisim, că progresele ce se realizează în Palestina depind în cea mai mare parte de activitatea evreilor.

Moștenirea credinței

▼▼▼▼▼

Înlocuim cum moștenim o moștenire rămasă de la părinții noștri, tot astfel trebuie să moștenim și religia în care am fost născuți.

În țara noastră, fără de credința ortodoxă, — mai ales de la război încoace, — au început creștinii, să-și lase religia în care s'au născut, urmând o religie, care o putem numi păgânească; cum ar fi de pildă adventiștii. În felul cum înțeleg ei să-și fină această religie, ori ce om cu judecată, și cu credința curată către biserica, Dumnezeu, îi poate vedea că, n'au nici un rost pe această lume. În județul Dâmbovița, sunt vre-o câteva comuni, în regiunea muntoasă, unde această păgânească sectă a putut găsi, câțiva adepți. Pușinii cari au trecut de această parte, sunt acum huliți de către semenii lor.

Pe vreo câți va din cei cari au trecut la această păgânească religie, îi cunosc înainte de a-și lepăda credința strămoșească. Pe atunci erau oameni frumoși, vioi și cu poftă de muncă. Acum sunt firavi și gălbejiți, parcă ar fi tot bolnavi.

Am umblat mult timp printre acești oameni, am vorbit cu ei și am căutat a-i convinge, că, aceia ce-au lăcut, n'au făcut bine. Am întrebat și întreb pe mulți dintre aceștia cari și-au lepădat credința: părinții lor cari i-au născut și crescut, nu cu credința ortodoxă au trăit? Cu această religie și cu credința curată în Dumnezeu, ne-au păstrat țara, în care trăim astăzi liberi. Nu am găsit și nu voi găsi pe nici unul care să-mi spună că nu-i adevărat ceea ce spun eu. Dar atunci mă miră, ce i-a făcut să cadă pradă ereticilor? Datoria noastră de buni credincioși, este, ca să întorcem spatele, — celor cari vin să ne îndemne a ne lepăda de legea noastră, — și ridicându-ne ochii către Dumnezeu, să-L rugăm a ne da puterea ca să rezistăm ispitelor.

Dacă pe credincioși i-a putut face unii eretici, ca să-și lepăde religia, mulți dintre acești eretici fiind oameni învațați, — cum ar fi cazul T. Popescu, putem spune că, de vină ar mai fi și parte din preoții noștri. Aici fin să spun că, nici decum nu caut să jignesc pe preoți, cărora le port smerita mea stimă. Dar sunt cazuri excepționale când unii cercetători, trec peste respectul ce ar trebui să-și impună.

În sate ca și în orașe sunt și preoți buni, însă nici aceștia nu se ocupă în de-aproape, de enoriașii lor, deoarece îi preocupă alte afaceri, cu cari sunt înglobați: politica, băncile, afaceri comerciale și atâtea altele, cari le micșorează prestigiul.

Atunci ce se întâmplă! Preotul este bărit în fața credincioșilor, de către adversarii politici pe de o parte iar pe de altă parte de către ereticii sectelor, cari prin aceasta își câștigă a-depți.

Trebuie ținut seama că, timpurile de astăzi sunt de așa natură lăcute, că creștinul se lasă repede convins de către acei zăpăciți cari caută a-i fura mințile făcându-l să păcătuiască fără voia lui. Deaceia cred că preoții ar trebui să lase ori cari alte ocupațiuni și să îngrijească, numai de biserica și de credincioși.

Mulți dintre preoți, au înțeles răul ce-l poate aduce religiei noastre aceste secte și au început a se interesa, mai deaproape de enoriașii lor. Multă atențiune trebuie în această direcție. Trebuie conservat sufletul creștinului și-i trebuie arătată calea cea dreaptă, povătuindu-l să știe cum să se lerească, spre a nu cădea în păcat.

Ori ce credincios trebuie să știe că noi creștinii ortodocși trebuie să ne fim mai departe, religia în care ne-am născut. Pentru că lepădându-ne de religia noastră, facem cel mai mare păcat față de Dumnezeu și față de părinții și străbunii noștri. Ei au luptat și și-au dat viața pentru ca să ne păstreze țara și religia. Cum ei au știut să lupte pentru a ne păstra această religie, tot așa și noi să luptăm, a o păstra cu sfințenie, pentru a o lăsa și noi urmașilor noștri. Să nu cădem ispitei când vedem că vreun eretic vrea să ne îndemne a ne lăsa de legea noastră ortodoxă spre a trece la cea păgânească. Acei eretici trebuie să ocolim de toată lumea. Mai ales pe cei cari sunt învățați, să-i ocolim socotindu-i nebuni. Nici nu trebuie socotii altfel, deoarece, dacă ar fi oameni cu mințile întregi, nu ar umbla să facă pe credincioși, ca să-și lepăde legea creștinească care au moștenit o din moși, strămoși, spre a-i trece la păgânism.

Deci nici un gând să nu avem, decât acela către Dumnezeu, creștinii în biserica și trimișii lui Dumnezeu de pe pământ. Pastrându-ne religia cu sfințenie, nu facem altceva decât să păstrăm moștenirea lăsată de către părinții noștri, a căror memorie trebuie s'o avem totdeauna în suflet.

T. Dumitrescu

Morți și răniți la datorie

La înmormântarea agentului de poliție Sandu Cristea, care a fost omorât la Șoseaua din București de un șofer care alerga cu o iușeală nebună, d. Gh. Botez, capul serviciului circulației dela poliția din București, a spus: «În lupta pentru reglementarea circulației automobilelor din București în Capitală în spiritul legii și regulamentului în vigoare, în mai puțin de 15-zile, 3 agenți de poliție din serviciul prefecturii poliției noastre, au căzut victimele datoriei.

«Primul împușcat cu revolverul în cap, al doilea cu un picior rupt și al treilea agentul de circulație Sandu Cristea, omorât pe loc pe șoseaua Kiseleff, la postul său, făcându-și datoria până în ultimele clipe.

«Un învățământ de cea mai mare însemnătate se desprinde din moartea atât de tragică a acestui nelericic agent atât de prețios și nouă cât și sărmanei sale soții, precum și celor 5 copii-săi, pe care îi lasă în voia soartei, fără nici un sprijin și fără nici un ajutor, anume acel învățământ că lupta contra șoleurilor recalcitrații cari pun în pericol viața și avutul cetățenilor, deși grea și cu sacrificii vieții noastre, trebuie dusă în spiritul rigoriilor legilor până la capăt».

PROTECȚIA NATURII

de Farmacist Colonel Gh. Grințescu
Farmacist Șef al Armatei

Mai mari ai Satelor,

Ocroțiți ce este frumos în natură, nu lăsați a se devasta și distruge, păstrați și îngrijiți ceia ce natura ori mâna omului războinic ori pios, a zidit în satul vostru.

Asfel urmașii noștri se vor minuna și vor preamări pe Dumnezeu, pentru minunile ce a făcut în această lume, zidind colțuri minunate, în marginea unui râu, la cotitura unei văi, pe întinsul

unei câmpii sau prin marea unui munte, din văile cărui scoborâ cascade ori șerpuesc cristaline ape, avșărind picături de lacrimi ori diamante din stâncă în stâncă.

Ei se vor mai minuna de faptele trecutului, povestite de rămașițele glorioase, ori de lăcașurile sfințite, ridicate după lupte ori grozăvii, din credință ori nădejde în Dumnezeu.

Cele dintâi frumuseți, sunt frumusețile naturii, cele de a doua sunt monumente ale poporului,

legate de viața și trecutul străbunilor noștri.

Fiecare popor își are monumentele lui, dar nu în toate țările sunt respectate și îngrijiți.

Țările vechi de mult le-au ocrotit, păstrându-le cât mai complete pentru urmași, făcând tot ce era de făcut, ca să fie cercetate și cunoscute.

Așa a lăcut: Italia, Egiptul, Franța, Germania, Anglia și mai cu seamă America. Aceste țări au dat lumii și cercetătorilor de toate felurile, monumente de artă și de istorie, pentru a se citi trecutul și viața lor.

Țara noastră este un colț din raiul pământesc, nentrecută de frumoasă, bogată în comorile naturale ca și în comorile făcute de mâna omului.

Pășiiți în Delta, acolo veți găsi cea mai frumoasă pădure de stejari, încălțată aci colo de frumoase plante acățătoare, ce ne amint-

tește în parte una din pădurile tropicale, implantată de Creator în mijlocul pustului de nisip zburător, formând depresiuni sau ridicături până în vârful copacilor mărginași.

Această pădure conține multe plante rare din flora Mediteraneană și pasării rari ca: Ciapărul sau Stârcul alb, care este vânat pentru penele sale scumpe și frumoase numite Croze; azi aproape e dispărut, fiind nimicit de mâna omului.

Această pădure era destinată la aceiași soartă ca și frumusețele păduri de Tei de la Nicolaețel, ca Alunul turcesc din Banat, Castanul din Oltenia ori Smochinii de la Hârșova, care cad neconștient sub secură nemiloasă a omului, dacă nu s'ar fi luat măsuri de protecție.

Bărăganul de altă dată, azi nu mai are nici o urmă din răzețele păduri sau fânețe, în care se

mai găseau ceva din flora lui caracteristică. Plugul nemilos a răsturnat totul, iar vitele nestăpănite au spulberat frumoasa vegetațiune de altă dată.

Așa este în Delta, în Dobrogea, în Muntenia, în Moldova și Basarabia, care îmbracă neconștient haina sămănătorilor, fiind dezbrăcate cu totul de vechea lor mântie brodată cu flori, arbori și arbuști ce dispar fără urmași.

Dacă raritățile naturii în partea de jos a țării dispar, apoi nici ale munților nu sunt mai ferite.

Vulturul cu barbă, deabea se mai vede rotind în Retezat sau rătăcește în Negoii ori Bucegi, care ca și Aquila imperială în scurt timp nu vor mai fi.

Caprele sălbatice din munții Moldovei ca și Tapii și femelele lor din pădurile Niculițelului și ale Cincorovei sunt urmărite, încercuite și date pradă lăcomiei,

Navele Mărilor

ISTORICUL NAVELOR

de D-I Comandor Buchholtzer

(Pe drumul albastru au venit minunile vieții).

Blasco Ibanez

Harta marină. Pe hartă (pe scară redusă) mila hărții reprezintă unitatea de măsură pentru lungime. Dacă se va băga de seamă, se va vedea că pe această hartă, distanța între paralele merge crescând pe măsura ce ne depărtăm de ecuator spre Nord sau spre Sud. Motivul este din cauza felului proiecției, din centrul pământului pe cilindru proiectiei.

Ca să măsurăm o distanță pe hartă, luăm cu compasul (de măsurat), o milă sau un minut de grad de pe scara latitudinii, din dreptul locului de pe hartă, unde vine locul de măsurat. Harta marină nu are deci o scară fixă, ci una variabilă și se găsește dată pe scara latitudinilor.

Harta aceasta se numește harta lui Mercator.

Dacă pe hartă se vede să se tragă drumul navei, pe o distanță mare, cum ar fi din Europa în America, drumul nu va fi o linie dreaptă, ci o curbă care va fi proiecția cercului (mare) pe globul pământesc, care reprezintă pe hartă drumul cel mai scurt pe mare, între punctele date.

Pentru distanțele scurte aceste drumuri sunt linii drepte.

Drumul tras pe hartă și care se urmează pe ocean nu e nici acesta cel mai scurt (care e reprezentat pe hartă cu o linie curbată) ci un drum care ocolește și obstacolele, cum sunt ghețarii, căci mai întâi trebuie să avem «siguranța» și pe urmă «câștigul de timp».

Istoricul hărții marine. — Harta marină figurează printre instrumentele marine întrebunătățite în anul 1286: harta, compasul sau busola și roza vânturilor. Știința cartografică, născută în Sicilia, s'a dezvoltat la Genua și pe urmă la Majorca.

Odată când Ludovic al IX-lea, în drum spre Tunis, era nesigur de drumul navei pe care se afla, piloții săi Genevezi îi arătară un mapamond și pe el fixară cu degetul locul unde se afla u. Școala din Majorca a început în secolul al XIV-lea.

În răboasele catalane-spaniole, fiecare navă avea două hărți. În 1444 un mapamond, acoperit cu stofă roșie brodată cu aur era pe masa Amiralului Franței, dar pentru marinarii francezi, harta era încă un secret.

Amiralul olandez Ruyter, când era simplu comandant de corabie de comerț, prin 1640, corectă hărțile marine existente în Olanda hărți care atunci erau cele mai bune din lume. Ruyter arată că distanța din Olanda în Antile era socotită greșit cu o mare distanță.

Semnele distinctive ale navelor de război. Navele române de război poartă la pupă «pavilionul» cu marca țării pe galbenul din mijloc.

Navele de comerț au pavilionul cu culorile naționale fără marcă. În plus, nava de război, are la catargul din pupă (dacă are două) flamura, o panglică lată de câțiva centimetri și lungă de mai mulți metri în aceleași culori ca și pavilionul.

Dar cele câteva loce de la Capul Caliacra au o soartă mai bună de cât vechiul zimbru al Moldovei? și atâtea că și alte lucruri scumpe cum este Floarea reginei, care altă dată strălucea prin pășuni, azi a b'ia se mai menține refugiindu-se prin fânuri unde mâna omului nu o mai poate atinge.

Cine ocrotește păstrăvul, de pescuitorilor satele de la munte, care-l distruge din părae prin planta numită de ei «Coadă Vacii», ce este o specie anumită de Verbascum.

Această otrăvă periculoasă pentru pești, se cunoaște de toți muntenii dela Maramureș până la Orșova, păstrând secretul din tată în fiu.

Dar despre peșteri câte n'am avea de zis, toate se distrug și nimic nu mai rămâne din splendoriile lor.

O seamă de naturaliști ca :

Acesta este semnul distinctiv al navei de război (în afară de marcă pe pavilion).

În toate marilele regula e aceeași.

Flamura are o legendă. Un amiral olandez după câteva lupte navale distrugând fotele adversare (engleze) a ridicat la catarg o mătura legată cu o saula (sfoară), ca semn că a măturat marea de adversari. Când o flotă engleză a distrus pe cea olandeză, amiralul englez a ridicat la catarg un biciu.

Biciul de atunci s'a transformat în flamura de acum. Aceasta e legenda flamurii. Este obiceiul ca o navă care a ocolit o călătorie mai lungă să-și schimbe murele flamura, lungind-o.

Și așa se văd câteodată nave cu flamura foarte lungă, —dacă... n'are instalație de telegrafie fără fir, care nu permite lungirea fla-

murei căci se încurcă în antena stațiunii de T. F. S.

O navă de război în port dacă e ancorată, are la prova un alt pavilion de culoare deosebită, după națiunea navei.

Pavilioanele de semnalare Navele diferitelor națiuni se pot înțelege între ele, fiecare citind în limba lui în un cod internațional, o combinație de semnale făcute cu pavilioane de diferite forme și culori.

Navele unei escadre se înțeleg sau primesc ordine, prin un cod național secret.

Cartea aceasta se păstrează cu multă grijă și coperta ei este îngreunată cu plumb, pentru ca în caz de cade în apă, să nu plutească și să nu fie găsită de alte nave străine națiunei sale. Timonierii sunt cei ce manevrează pavilioanele de semnalare

Colțul Medicului

EMOROIZI

(Trânji)

▼▼▼

Se numesc astfel niște umilturi, sau tumori mici, formate prin lărgimea vinelor dela șezut (anus), a căror mărime variază după cantitatea de sânge care vine în ele, uneori mai mică, alte ori mai mare, câte odată așa de mare încât ele se întind peste măsură și sparg, iar sângele curge afară. Trânjii sunt externi, când umilturile sunt afară pe marginea șezutului și interni, când ele sunt în mașul șezutului și nu se vad. Ei pot fi în același timp externi și interni. Când trânjii sunt mici, cu puțin sânge, ceea ce se întâmplă, devin tari și dureroși, lăsând să curgă sânge curat, sau amestecat cu materiile fecale, iar când se inflamează (se aprind) ei produc mari suferințe, dureri cumplite, însoțite de durere de cap, umflarea pântecului și alte turburări ale mistuirii. Mulți bolnavi pierd sânge foarte mult, așa încât devin anemici în gradul cel mai mare. — Emoroizii nu sunt trebuincioși sănătății, după cum cred mulți, ci din contră ei pot strica o sănătate cât de bună, prin suferințele la cari dau naștere și prin pierderile cele mari de sânge. Pentru aceasta este bine ca să-i lecuiți cu toate mijloacele de cari dispunem, pentru ca să dispară cât se poate mai iute. — Între cauzele cari dau naștere la trânji se numără ereditatea (moștenirea), în deosebi artritismul, hrana prea bună și prea multă, lipsa de mișcare, șederea prea multă, cum se întâmplă la funcții mari care lucrează toată ziua la masă, șederea prelungită în pat, constipația (incuietura), sarcina. — Pentru a preveni ivirea trânjiilor trebuie să ducem un regim potrivit, dulce, să nu facem uz de băuturi alcoolice, nici de condimente excitante, să mâncăm ciorbe apoase, carne fără grăsime, legume verzi,

fructe, și compoturi. Să combatem constipația cu purgative slabe, cu masagiu, electricitate. Purgativele cele mai bune sunt: untul de ricină, cascara, cascariina, podolilina, apele purgative naturale (apă de Breazu, de Slănic) în doză mică. În fiecare dimineață să se facă o baie de șezut, aproape rece, de 5—10 minute, spălând partea dureroasă. Sunt bune și clismele reci, făcute în fiecare dimineață, exerciții, plimbări zilnice, nici odată cu bicicleta. Când trânjii sunt umflați și tari: băi, cataplasme calde de în spălături de 4—6 ori pe zi cu vată înmuiată în apă foarte caldă și clistere calde.

Când durerile sunt prea mari să se pună săpunaje (supozitoare) cu extract de opiu; se pot pune 2—3 pe zi.

În contra emoragiei (pierderii de sânge) sunt bune clismele calde de 45—50°, făcute cu apă iar pe dinăuntru se vor da medicamente cari opresc, sângele de a curge, așa numite emostatice. Când emoragia este prea mare și des repetată, așa încât poate să dea naștere la o anemie (lipsă de sânge) profundă, care ar pune în pericol chiar viața bolnavului, se va recurge la operație.

Dr. I. Glăvan,
Asistent Universitar

La mormântul ei...

▼▼▼

În mijlocul unei grădinițe presărată cu mii de flori multicolore în fața Primăriei și Catedralei Tg. Jiului, se află mormântul Eroinei din Vădenii-Gorjului.

O piatră rece, bătută de vremuri, acopere mormântul care ascunde în el pe Țeroina Ecaterina-Teodoriu.

De ambele părți ale mormântului două tunuri cucerite de ea îi sunt tovarăși nedespărțiți și mărturie vecinică a faptelor sale vitejești.

Această fiică a Gorjului a înscris în paginile Istoriei noastre Naționale câteva rânduri nemuritoare, cu sângele Ei seump, sânge feciorelnic cum odată a înscris în Istoria Franței, Jeana D'Arc!

Se vede că așa a hotărât soarta ca și Semi Zeului ce străjuește singur, de mulți ani Tg. Jiul — Tudor Domnul — să-i deie un tovarăș de aceeași talie. Momentul sosi. Fiăcările marelui războiu se întindeau în toate părțile, devenit tot mai periculoase. Neamul nostru era aproape îngenuchiat de puhoarele vrăjmașe, cari în furia lor nebună și dorul de a cuceri, (potrivit ambițiilor lui Machensen), uitaseră să lege și credință și tot. În aceste momente destul de grele, fiica Gorjului stăpână pe voința ei, a îmbrățișat cariera militară și a luptat alături cu vitejii neamului, dar într-o luptă crâncenă, un glonș nemilos trimis de o mână vrăjmașe în pieptul ei scump, o răpuse.

A lăsat, în urmă-i un bătrân pletos, o maică gârbovită și «mândrie» unui neam întreg.

În fiecare sărbătoare, o vezi pe bătrâna ei mamă venind în cetate spre mormântul fiicei sale iubite, aducând la subțioară un pachetel cu lumânări de ceară curată, pe care le aprinde în cele patru colțuri ale mormântului.

Apoi, dai foc tămăiei în ciobul său obișnuit, pe care-l poartă cu în grijă pe mormânt și în toată grădinița.

Fumul de tămăie, în adierea lină a zefirului, se împrăștie în valuri subțiri peste mormânt și printre florile din grădiniță, iar cuvintele neînțelese ale bătrânei se amestecă între ele, dând naștere unei muzici duioase, care stoarce lacrimi și inimilor împietrite.

În urmă, bătrâna slăbită de durere, pleacă la casa sa din Vădenii—Gorjului, unde moșneagă pe prisma casei.

Alex. Vălcănuș
Inv. Lăpușna

Toate ideologiile dau greș, dacă nu au un punct de contact cu realitatea.

Sanda Mateiu
în «Universul» din 2 Octombrie

Simțul veșniciei

▼▼▼▼▼▼▼▼▼

I.

Trăitorii în mijlocul unei lumi care se frământă pentru trai și pentru tot felul de năzuințe putem fi izbiji uneori de un gând doborâtor: La ce toată această străduință, dacă uitarea și pustii acopere totul? În adevăr, când omul este prins de un gând viu, care-i dă încredere în viață, când urmărește ceva și vrea să ajungă la izbandă, este de multe ori așa de adânc în aceste gânduri, încât toată ființa lui e copleșită de împlinirea gândului. Ești în mijlocul unei lumi dela care aștepti să vezi că descopere lucrul tău, că-l prețuiești, și, dacă se întâmplă așa, ai mulțămirea lucrului împlinit.

Străns astfel de gândul lucrului nemijlocit care te stăpânește, este bine că te aluzi cu totul în el, penruca, din îmbrățișarea vie a lui, să-l și poți duce la bună isprăvire, cu toate puterile tale. Dar omul nu stă clipă cu clipă la împlinirea lucrului său. Mai are clipe de răgaz, în care privește spre lucrul altora, spre mersul lumii. Stă de vorbă cu prietenii, urmărește ziarele, află multe și de toate, încât viața noastră e un schimb între noi și lumea de afară. Toate acestea îți dau materie de gândit, te pot porni spre păreri și simțiri care, măcar pe puțin timp, să te zmulgă din făgașul gândurilor obișnuite și să dea alt drum inimii tale.

Dacă privești viața lumii mai din larg și mai departe în trecut și până mai departe în viitor, poți ajunge la gândul despre zădărnicia tuturor silințelor, fiindcă, oricât te străduiești în mijlocul celor ai tăi, dobândirile tale pot fi ele cinstite și laudate în timpul vieții, dar după aceea ce mai rămâne? Ai avut mulțămire, te ai slăvit alții, dar au trecut și ei și tu; nou val care vine e frământat de alte gânduri și nu mai știe de tine. Și dacă totuși te ține minte și te cinsteste și după moarte, cu câți se întâmplă aceasta? Cu cei care au lăsat urme mai răsunătoare.

Dar ceiați? Oh! cei mai mulți sunt dați uitării de a doua zi. Și fiindcă cei cărora le rămâne numele sunt puțini, iar cei mai mulți sunt oameni de mijloc, aceștia sunt cu totul uitați, odată ce s'a dus și tot valul de oameni care au trăit în aceiași vreme. Deci putem fi prețuiți de ai noștri, în timpul vieții, dar pe urmă și celce n'a făcut nimic și celce a făcut ceva, afară numai dacă a făcut lucruri prea de seamă, pe urmă, zic, intră cu toții în aceiași negură a uitării.

Socotim că acestea încă nu-și arată toată tăria, căta vreme îți privești viața în sânul poporului de care ții și în mijlocul căruia îți torni toată roada muncii tale. Dar ia gândește-te că și popoarele trec, că vin pe lume

alte valuri de oameni care, și de-ți descopăr numele, se uită la tine ca la un străin, ca la unul cu care nu are nimic de împărțit, ca la unul de care nu are cu ce-și lipi inima și nu are cum să te primească în cămăruța sufletului lui.

S'au descoperit mormintele unor împărați ai Egiptului. Supușii lor de acum mii de ani îi pusese la loc de neturburată odihnă. E un gând cucernic acel care îngrijește de odihna mortului și de neturburarea locașului lui.

Cu toate acestea Egiptul nu mai este, nici supușii credincioși de atunci, care puneau merinde lângă mort, ca să se ospăteze și după moarte, când sufletul, ca o păsărică, vine să mai stea împreună cu trupul în care a trăit.

Dar alt rând de oameni a venit peste frământatul pământ din alte vremuri. Descopere mormintele și, în loc de a se gândi la odihna morților, e prins de gândul răscolirii tuturor mărunțurilor, ca să vadă ce a fost. Se uită la mort ca la o minunăție din alte vremuri, dar fără nicio cucernicie.

Iată cum trec toate și nimic nu stă în picioare din toate apărărilor pe care și le ia omul pentru sine pe viitor!

Uneori vezi viața care a fost parcă ai vedea-o pe a ta cea de azi. D. N. Lenguceanu, avocat în Galați, a fost anul trecut la Mangalia. Acolo, răscolind cu bățul între pietrele unor ziduri de ruini din vremea Romanilor, a dat peste un cilindru de plumb, pe care tându-l la un capăt, a găsit înăuntru o frumoasă scrisoare latinească din vremea când poetul Ovidiu trăia în acele ținuturi. Autorul scrisorii era prieten cu împăratul din Roma, Iuliuses trimise în părțile Mangaliei și ale Constanței, văzuse tot ținutul, pe oamenii locului, își făcuse păreri despre toate și omul scria prietenului său despre tot ce simțise sufletul său în acele depărtări. Văzuse și pe Ovidiu, stătuse la ospăț cu el. Poemeneia în trecut, ca de ceva cunoscut și care nu mai trebuia spus pe nume, de pățania lui, care-l izgonise tocmai pe țărmurile mării dela Constanța, Tomisul de atunci. Cine știe cum, scrisoarea n'a ajuns la Roma, ci a rămas în zidurile unde, după aproape 2000 de ani, trebuia s'o găsească d. Lenguceanu și s'o tipărească în *Neamul Românesc* pentruca s'o citim și noi.

Ei bine, cine citește scrisoarea aceasta, așa vede viața care a fost, care se scurge sub ochii noștri, încât parcă ar fi marturii care ții și în mijlocul căruia îți torni toată roada muncii tale. Dar ia gândește-te că și popoarele trec, că vin pe lume

alte valuri de oameni care, și de-ți descopăr numele, se uită la tine ca la un străin, ca la unul cu care nu are nimic de împărțit, ca la unul de care nu are cu ce-și lipi inima și nu are cum să te primească în cămăruța sufletului lui.

S'au descoperit mormintele unor împărați ai Egiptului. Supușii lor de acum mii de ani îi pusese la loc de neturburată odihnă. E un gând cucernic acel care îngrijește de odihna mortului și de neturburarea locașului lui.

Cu toate acestea Egiptul nu mai este, nici supușii credincioși de atunci, care puneau merinde lângă mort, ca să se ospăteze și după moarte, când sufletul, ca o păsărică, vine să mai stea împreună cu trupul în care a trăit.

Dar alt rând de oameni a venit peste frământatul pământ din alte vremuri. Descopere mormintele și, în loc de a se gândi la odihna morților, e prins de gândul răscolirii tuturor mărunțurilor, ca să vadă ce a fost. Se uită la mort ca la o minunăție din alte vremuri, dar fără nicio cucernicie.

Iată cum trec toate și nimic nu stă în picioare din toate apărărilor pe care și le ia omul pentru sine pe viitor!

Uneori vezi viața care a fost parcă ai vedea-o pe a ta cea de azi. D. N. Lenguceanu, avocat în Galați, a fost anul trecut la Mangalia. Acolo, răscolind cu bățul între pietrele unor ziduri de ruini din vremea Romanilor, a dat peste un cilindru de plumb, pe care tându-l la un capăt, a găsit înăuntru o frumoasă scrisoare latinească din vremea când poetul Ovidiu trăia în acele ținuturi. Autorul scrisorii era prieten cu împăratul din Roma, Iuliuses trimise în părțile Mangaliei și ale Constanței, văzuse tot ținutul, pe oamenii locului, își făcuse păreri despre toate și omul scria prietenului său despre tot ce simțise sufletul său în acele depărtări. Văzuse și pe Ovidiu, stătuse la ospăț cu el. Poemeneia în trecut, ca de ceva cunoscut și care nu mai trebuia spus pe nume, de pățania lui, care-l izgonise tocmai pe țărmurile mării dela Constanța, Tomisul de atunci. Cine știe cum, scrisoarea n'a ajuns la Roma, ci a rămas în zidurile unde, după aproape 2000 de ani, trebuia s'o găsească d. Lenguceanu și s'o tipărească în *Neamul Românesc* pentruca s'o citim și noi.

Ei bine, cine citește scrisoarea aceasta, așa vede viața care a fost, care se scurge sub ochii noștri, încât parcă ar fi marturii care ții și în mijlocul căruia îți torni toată roada muncii tale. Dar ia gândește-te că și popoarele trec, că vin pe lume

alte valuri de oameni care, și de-ți descopăr numele, se uită la tine ca la un străin, ca la unul cu care nu are nimic de împărțit, ca la unul de care nu are cu ce-și lipi inima și nu are cum să te primească în cămăruța sufletului lui.

mântăm? ce rost să ne măgulim că lumea vorbește de noi, că am avut succese că numele ne-a trecut peste granițe, că ne iese chipul la ziar, că am ajuns să însemnăm ceva? Mai curând ori mai târziu, nu ajungem la fel cu cel care n'a însemnat nimic? Pe urmă uitarea ne-a înghițit pe toți.

Gândul acesta uneori poate ajunge sfâșietor. Omul de obicei închide ochii și se uită la cele din apropierea sa nemijlocită. Dar cum îi deschide și privește viața în scurgerea cea largă, se poate umple de amărăciune. A fost cineva care a spus că «tristețea e cel din urmă cuvânt al oricărei cercetări adânci asupra vieții».

Atunci? Atunci ce ne facem? Mai muncim ori facem atât cât trebuie ca să ne ducem zilele, fără o năzuință de a plămădi într'un fel sau altul această viață? Mai intrăm în febrearea lucrului la care suntem chemați, ori lăsam pe alții să se zbată în zădar, încredințați că, ori de faci ori de nu faci, plugul vremii ne face pe toți una, ne strivește lucrul și ne îneca în aceeași uitare, și pe cei care am făcut și pe cei care ne-am lenevit?

II.

Dacă ne mărginim numai la cât găsim și cât ne dă lumea simțurilor, e greu să găsești un răspuns care să te scoată din această desnadejde.

Unul va spune că muncește pentru copii, altul pentru țară, altul pentru atâtea țințe vrednice care se pot găsi în viață.

Dar parcă și acestea trăiesc în veșnicie? Nu pier și patriile, cum a pierit cea a Romanului cu scrisoarea dela Mangalia?

Și totuși nu. Mai este un mijloc de luptă împotriva oricărei sfărâmări a vieții. Dacă lumea simțurilor nu ni-l dă, dacă în uneltele lumii pipăite nu-l găsim, îl găsim însă în adâncul nostru, în lumea sufletului. Oricât omul pierce ca ființă a pământului, oricât prefacerea vremurilor își bate joc de noi toți și se face praf și cenușă, purtăm în noi dorul de a nu muri, pe care ni-l pecetluiește și ni-l sfințește credința în Dumnezeu. Prin această credință, faptele noastre nu pier. Mai este cineva care le însemnă, care e mai presus de prefacerea vremurilor, ba care le și mișcă prin mâna sa cea nevătăzată.

De aceia noi nu suntem dezarmați decât numai în lăturea trupească. Putem fi niște biete viețâți de azi pe mâne, dar suntem vietați, înrădăcinate în Dumnezeu, saltăm peste pragurile peritoare ale vieții și intrăm în nemurire.

O! ferice de cel ce crede! pentrucă, stând în fața lui Dumnezeu, viața își poate căpăta un înțeles și o îndrumare. Sunt oameni care să nu aibă zăbăni în viață, să se străduiască în tot chipul și totuși cărmuitorii obștii să le stea împotriva și să le zădărnicească toate silințele, pot fi oameni nedreptățiți și amărați cărora să li se răpească orice poftă de a mai fățui în această viață. Și totuși, dacă ești omul lui Dumnezeu, plutești peste toate acestea. N'au decăt să fie oamenii împotriva; este Cineva care știe să cântărească mai bine. Căta vreme sunt cu El, am să zic ca Apostolul Pavel: *Când Dumnezeu e cu noi cine poate fi împotriva noastră?* (Romani 8,31).

Iată însemnătatea socială a credinței în Dumnezeu, iată de ce ferice de neamul în care oamenii, mai înainte de orice, se nădăduiesc în Dumnezeu. Căci El este temelija traicăcă prin care treci peste moarte, pustiu și uitare.

Omul are simțul că este ființă a veșniciei în faptul că, în mijlocul omenirii, se găsește credința în Dumnezeu. Să dăm zbor acestei credințe, să n'o lăsam în paragină, și ea își va face simțită toată puterea ei de înflorare!

Cum s'au dus toate! cum avem să ne ducem și noi și să intrăm în neștire!

Dar atunci ce folos să ne fră-

Arhim. SCRIBAN

Profesorul Borza Secretarul Ministerului de Instrucție, Profesorul Racoviță președintele Academiei Române, Profesorul Bănoșanu, Geograful Haret și alți amatori, după războiu s'au străduit și să străduiesc ca să voteze o lege pentru protecția naturii.

Legea se va face, dar aceasta nu este de ajuns, dacă mai marii sateilor nu vor forma comitete și da toată protecția, pentru a se îngriji și păstra locurile frumoase și însemnate din satele lor.

Multe sunt localitățile propuse de naturaliști a se proteja, dar puține sunt acelea ce s'au precizat în vechiul regat.

Așa s'a uitat Vârful Regele Carol (Suluc), Coaste la Turcoaia, Coaste pe dealul Grecilor și pe Dealul Pricopan, Valea fagilor de la Luncavița (cu fag roș și fag alb, Depresiuni cu nisip zburător de la Sântul Gheorghe (cu Orchis palustris și Bro-

mus hordaceus), Stâncile de la Hârșova, cu (Smochinul singular) Ficus Carica și Pojana de la Cerdacul Regele Carol lângă Nicolței, Stâncile de la Gura Dobrogei (cu Gagea bulbifera și Ormithogalum escapum), Ruinele dela Adamclisi (cu Sternbergia colchiciflora), Malul lacului Gârlița din spre Alamlău (cu Colchicum turcicum).

Fânețele din pădurea Carapeliț sau la Teche (cu Iris preado cyperus) etc. Stâncile dela Piatra Imbulzită—Greci, ori Casimcea spre Șermet, Stâncele dela Coadă lacului Gârlița—Esechioi cu Asplenium Haussknechtli). Păciul lui Soare cu ruinele Romanilor de la Dervent-Dobrogea (cu Leucanthemum uliginosum, Thalictrum commutatum).

Dealul Vult.-r-lăși custepa, sămănături și fânețe ce conțin plante rare (ca Iris furcata, Leuzea salina, Sedun moldavicum).

Stâncile de pe Muntele Mărgura-Bistricioara (cu Coridalis capnoides, Aconitum Clusianum), Stânca Tohanilor din Buzău, Fânețe pe Penteleu, Coaste pe Izvorul alb din Muntele Zăgan-Prahova (cu Geptiana lutea).

Nisipurile Obedeșanu, Pădurea Lunca Craiovei, Coasta Jiului la Leamna (cu Digitalis feruginea, Coasta Jiului la Bucovăț (cu Viola danubialis și Viola pântica), Lăstarii foștei pădurii Arion din Ialomița (cu cele mai numeroase forme de Thalictrum, mimus, majus, glaucum), Lăstarii pădurei Răioasa-Fundulea (cu Centaurea Angelica, Quercus Hass), Sălăruțurile de la Gara Rosetti și Călmățui—Buzău (cu Dianthus pseudo-Grisebach).

Rezervațiuni în pădurea Căscioarele Ilfov (cu Ranunculus Constantianopolitanus și Scrofularia elata).

tele Cozia (cu Lilium Jankae). Rezervațiuni de pe coasta Dealului cu pădure la Dobrina Huși (Dentaria quinquefolia și Lunaria pacherita).

Rezervațiuni în Valea Hoțului-Polișla Dolj (cu Crocus Heuffelianus, Scilla praecox).

Așa am putea înșira cetățiele noastre ca: Neamtu, Baia Vlad Tepeș Argeș, Alutami etc. unele mai bine păstrate altele numai resturi, apoi movile istorice, Crucii de piatră, Copaci istorici ca Gorunul lui Horia Teiul lui Eminescu etc.

Atâtea și atâtea, peste care trece vremea, ferul plugului și nepăsarea noastră.

► Cetiți și răspândiți „Cultura Poporului”

INFORMAȚIUNI

Prințul Nicolae birutor la întrecere de automobile. În Cluj au fost la 30 Sept. trecut, o întrecere între mai multe automobile. Urma să se dea anu-nite răsplăți, între care și o cupă a marului „Universul”. A fost câștigat de Prințul Nicolae.

Studentii teologi bulgari în România. I. P. S. Patriarh al României a trimis Bisericii bulgărești o scrisoare în care spune că Biserica noastră oferă 2 burse pentru studenții bulgari care să studieze teologia în România, urmând ca și 2 studenți teologi români să studieze în Bulgaria. Aceasta pentru cunoașterea mai apropiată a Bisericilor între ele și pentru legături mai vii între Biserică.

Se înțelege că ideea e foarte bună. Numai să nu se întâmple ca și cu studenții teologi duși în Polonia ca să studieze teologia la facultatea de teologie rusească de acolo. Aceasta era și mai folositor, pentru că teologia rusească are altă însemnătate. Totuși studenții s'au dus, iar după câteva luni s'au întors. De aici nu li se dădeau mijloace cât trebuiau, acolo li s'a părut greu cu două limbi (polonă și rusească) și un student bun ca David Popescu azi e înapoi în București. Ne pare rău că s'a întâmplat așa și am voi să se înceapă din nou trimeterea în Polonia, dar cu altă îngrijire pentru studenți.

O schimbăm de colo până colo. Am avut liceu cu 8 clase și l-am făcut cu 7. Dar toată schimbarea e în vânt; școlarii nu câștigă un an, ci, în loc să-l facă la liceu, îl vor face la universitate sub numele de *an preparator*. Atunci care e folosul? Oameni pricepuți în materie de întocmire școlară ca d. Prof. univ. S. Mehedinți, au arătat în scris că aceasta e o greșală, aduce încurcături și nu merge. Acum se arată aceasta și mai viu. Inseși universitățile se mișcă împotriva, arătând tot felul de cusururi măsurii cu anul preparator. De aici părerea că se va înființa iar clasa 8 a liceelor. O! tare ne mai jucăm cu măsurile! ușor părsim ce a fost, ușor schimbăm, fără a studia din deșul, ușor apoi părsim ce am hotărât odată.

Numire de sub director la seminarul monahal. Păr. Arhidiacon Dionisie Udșteanu a fost numit sub director al seminarului monahal pentru călugări din Mânăstirea Cernica de lângă București și profesor de religie la liceul de fete „Carmen Silva” din București. E o numire ciudată, întru cât, ca sub director, numitul trebuie să stea statornic la seminar. Atunci cum o să fie și profesor la București, când Mânăstirea Cernica nu e la o zvârlitură de băț de școală din București?

Se citește ori nu? La noi a fost vorba, în vremea din urmă, despre puțină deslăcere și citire a cărților. S'a arătat că se citește mai puțin ca altădată, fiindcă mintea oamenilor și mai cu seamă a tineretului, e îndreptată aiurea. Cu toate acestea sunt și alții care nu văd astfel. D. n. Apriliana Medianu, care, de câțiva vreme, scrie la „Curentul”, aduce date mai amănunțite în această chestiune în nr. del. 28 Sept. al aceluia ziar. Domnia sa scrie că cine poate și mai bine cum e cu această chestiune decât librării? Deci a întrebare pe d. Heiman, directorul standului cărților (ce o fi aia stand? rât? teanc de cărți?) din Librăria „Universala” Alcaley, care are 50 de ani de muncă în această materie și care i-a spus că azi se citește la noi, sufăr în sută, mult mai mult ca înainte. De când cu editurile ieftene, studenții, școlarii de liceu, ba chiar și cei din școala primară, citesc pe capete. Se citește cartea franțuzească, mai mult decât toate, fiindcă e ieftină.

E adevărat că d. Heiman și nouă ne spune că azi se citește mult. Noi însă nu suntem de aceeași părere. Mai cu seamă că tineretul și, în sânul acestuia, școlarii ar citi mult, nu se vede.

Căci și noi trăim între școlari și ne dăm seamă. Mai puțin credem că citește în franțuzește. Noi vedem des cititori prin tramvaie. Sunt însă puțini, cartea franțuzească e rar în mână, iar pe școlari și băieți în deobște îi vedem cu romane de fasciculă, iar nu cu cărți de teme.

Congresul general al birtașilor, cărciumarilor, cofetărilor, cafegilor și otelierilor. din România s'a deschis la 25 Sept. a. c. în Timișoara. În programa de discuții au: 1. Critica politicii economice a guvernului, în legătură cu industria alimentară; 2. Chestiunea brevetelor și taxelor de brevete; 3. Legea reparașului duminical, în legătură cu ramura congresiștilor și 4. Plăngerile posesorilor de brevete din provincie.

Bătăile între studenții Ligii Apărării Naționale. La Iași unde este culcușul mișcării studentești creștine, s'a petrecut între ei o vie ciocnire, fiindcă sunt împărțiți în două tabere. Așa zisii „arhangheliști”, adică cei din Legiunea „Arhanghelul Mihail”, au scos cu sila, din casa dela „Răpa Galbenă” pe cei din cealaltă tabără. D. A. C. Cuza a făcut plângere împotriva celor ce au făcut turburarea.

Aceștia au fost și au să mai fie. Unde e psihologia ciomagului nu se vor găsi decât roadele tot ale ciomagului. Deci se seceră ce s'a semănat.

Intârzierea trenurilor aduce mari pagube Căilor Ferate, nu numai călătorilor, cum credeam noi. S'a găsit că, pe fiecare zi, este o pagubă de 540.000 de lei, iar pe an de 195.000.000 de lei. De aceia s'au luat măsuri aspre împotriva intârzierilor. Cu acest „s'au luat măsuri” este o întregă halina și noi nu credem că se aduce vreo îndreptare numai cu porunci pe hârtie. Nu este dovadă mai că suntem tembeli de Orient ca această intârziere. Ne lăudăm cu latinitatea, însă Români erau sprinteni la treabă, nu molateci ca Turcii.

Nici elocvența nu poate întuneca adevărul. Aceasta s'a dovedit în lupta de cuvânt dintre Contele Apponyi și d. Mironescu, ministrul nostru de externe, la Geneva. Discutându-se poftele Ungurilor de a strica tratatele și a căpăta ce au avut, Contele Apponyi, care e mare meșter al cuvântului și vorbește strună într-o mulțime de limbi, a făcut tot ce era în putința sa, cu marile mijloace ale vorbei, care-i stăteau la îndemână pentru a căștiga păreriile celorlalți membri din Liga Națiunii în folosul Ungarilor. D. Mironescu al nostru, după cum scrie d. Iorga în „Neamul Românesc”, n'are atâtea mijloace de oratorie. În pricina care se cerceta însă, avea dreptatea de partea sa. N'a avut nevoie decât să vorbească limpede, cu dovezi bine înșiruite, și Ungurul a fost biruit, cu toată armătura sa. Nici graiul, cât o fi de meșter, nu poate prea mult împotriva dreptății vădite.

Poți pleca în străinătate cu orice bani străini. Până acum, era mare belea când voiai să pleci în străinătate. Afară de belelele cu pașaportul și cu vizele pe la consulate, mai trebuiau aprobări pentru banii străini și românești cu cari ieșai din țară. Din vara aceasta, poți ieși din țară cu orice bani, iar acum de curând s'a luat măsura că și banii străini poți lua cât vrei, fără să mai ceri vreo înțuviințare. Se duce ingreuielile care s'au pus după război.

Turburările din Palestina au început din nou. Așa vestește o telegramă din Tel-Aviv, cu data de 26 Sept. a. c. Evreii iar au avut morți și răniți.

PRIMUM SCHIMB CU ORICE GAZETA

Un sofer student. Din *Universul* dela 5 Sept. a. c. aflăm că un tânăr sărac, cu numele de A. Barbu, s'a apucat de șoferie, ca să aibă cu ce trăi. Dar el învășe și carte. Șoferia nu l'a îndepărtat de carte, ci a luptat cu nevoia și acum e student. A avut o belea cu treburi de alergare pe stradă și așa s'a allat că între șoferi, se află și un student.

Cum se scrie azi. Intre alte păcate ale scrisului din ziua de azi, este că înțelesul buccii se îngreuiază și-ți cere mai multă încordare la citire, prin faptul că omul taie în două cugetarea de temelie a propozițiilor, ca să bage alte cugetări între cele două jumătăți. Deci stai cu gândul spânzurat din întâia jumătate, te încordezi să nu-1 uii, și apoi trebuie să-1 găsești firul tocmai după ce ai isprăvit cu celelalte cugetări furisate la mijloc. Cu vorbele scrisului de azi, aceasta se chiamă că vâri propozițiuni incidente în mijlocul propozițiunii principale.

la să luăm un astfel de caz și să vedem.

Iată fraza din ziarul Galați-Noti del. 21 August a. c. „Roels a plătit la o licitație o carte de bucate a regelui Ludovic XIV pe care acesta făcuse notițe cu 1.000.000 de franci”. Propozițiunea de temelie sau principala este: „Roels a plătit o carte de bucate cu 1.000.000 de franci”. Scriitorul însă a voit să mai spuie că acea carte a fost a Regelui Ludovic XIV, că acela făcuse pe ea niște însemnări și că Roels a cumpărat-o la o licitație. Dar ca să puie acestea în scrisul său, scriitorul a tăiat în două propozițiunea principală, le-a băgat pe celelalte la mijloc, iar numai după aceasta a încheiat propozițiunea principală și apoi pune celelalte.

Ei, cum se face aceasta? Iată cum: „Roels a plătit, la o licitație, cu 1.000.000 de franci, o carte de bucate a regelui Ludovic XIV, pe care acesta făcuse notițe”. În felul acesta, partea din urmă, „cu 1.000.000 de franci” care ține de „a plătit”, nu mai este despărțită de acest predicat de care ține prin „o carte de bucate a regelui Ludovic XIV pe care acesta făcuse notițe”, iar „a plătit” nu rămâne spânzurat în văzduh, ci i se dă îndată întregirea trebuincioasă, spunându-se că a plătit.

Iată ingreuierea ale scrisului, care se răspândesc foarte mult și care trebuiesc ocolite.

Sărbătorirea unui general eșit la pensie. D. General Zadic a comandat 10 ani Corpul 4 armată din Iași. Pe ziua de 1 August a. c., domnia sa a fost trecut la pensie. La 30 Sept. trecut, olișerii garnizoanei din Iași, capii autorităților, cum și numeroși admiratori ai fostului comandant din Iași, l-au sărbătorit printr'un banchet înos dat în sala de primire a comandamentului Corpului 4 de Armată din Iași. Au vorbit d. General Prodan, care ține locul noului comandant al Corpului (Generalul Manu) și sărbătoritul.

Ce boale bintuesc în țară. După ultimele date statistice de la ministerul sănătății situația generală a boalelor ce bintuesc acum în țara noastră sînt următoarele: 12 cazuri de tifos exantematic, 1491 de scarlatină, 115 anghină difterică, 689 de febră tifoidă, 482 desinterie, 2533 tuse convulsivă, 38 de gripă, 4 de boala somnului, 14 de paralizie de copii și 259 de pojar. Din toate acestea se poate vedea că toate aceste boale sînt în creștere.

Tinerimea română. În ziua de 5 Oct., s'au început concursurile tinerimei române.

La aceste concursuri au luat parte mulți școlari din întreaga țară. Toți acești musafiri ai Capitalei au fost găzduiți la diferite școli.

Printre premianți, remarcăm cu plăcere, pe Ghenadie Foti; elev cl. VI la Seminarul din Curtea de Argeș, care este colaboratorul nostru.

Ordine de zi de Comandament

— Având în vedere raportul Regimentului 4 Jandarmi din care se constată că jand. Plot. Major Fier Alex. ajutat de jand. Serg. instructor Valeanu Ioan și jand. Frunța Neverschi Th., toți din Legiunea jand. Botoșani cu ocazia revărsării râului Siret au salvat de la moarte sigură, mai multe persoane din comuna Bucecea-Botoșani, construind o plută cu ai cărei ajutor și sacrificiu de viață din partea lor, au putut fi salvată din valurile furioase ale apei.

— Având în vedere sacrificiul cum și munca depusă de numiții jandarmi, cu această ocaziune, ordon citare prin ordin de zi pe întregul Corp, a susnumiților jandarmi din Legiunea jand. Botoșani.

Pentru Biserica „Sf. Gheorghe” din „Cerdac” Slănicul Moldovei

Suma din urmă	Lei 1500
Maria Nicolae	lei 200
Smaranda Ioan	100
Radu și Dumitra	60
Gheorghe și Zoia	50
D-tra și Neuculae	30
Ion și Cristia	40
Ioana și Niculae	26
Gherghina Nae	20
Anica Bică	20
Ioana Barbu	20
Maria Pană	20
Ion Pană	20
Niculina Nae	20
Ștefan și Ioana	20
Ion și Vasila	20
Niculae și D-tra	20
Gherghina și Maria	20
Ștefan și Niculina Butoi	20
Stelian Butoi	20
Ion și Iliana	20
Const. și Maria	20
Oprea Ion	20
Marin și Niculina	20
Const. și Tudora	20
Maria și Leana	20
Iana și Lixandra	20
Ion și Ștefana	20
Niculae și Lina	20
Anica și Florea	20
Florea și Ion	20
Ioana	10
Ștefana și Gheorghe	10
Paraschiv și D-tra	10
Joia	10
Ispas și Lina	10
Ion și Ioana	10
Niculina Ispas	10
Ion și Gherghina	10
Stoica Petre	20
Ioana și Gheorghe	20
Marin și Maria	50
Elisaveta Postolca	20
Petre și Elena	40
Aristide și Ioana	20
Dobre și Eana	40
Constantin, Maria, Nicolae și Ioana, Dobre Mocanu	80
Florea și Lina	20
Niculae și Anca	20
Istade și Eana	30
Mița Enache	10
Nae Enache	10
Angelica N. Enache	20
Ioana R. Ivașcu	15
Maria și Gheorghe	20

Total Lei 2981

Această sumă s'a strâns de Elena V. Kirtu și Maria V. Kirtu din Comuna Oltenița, Sub-urbană Jud. Ilfov pentru zidirea bisericii „Sf. Gheorghe” din Cerdac, Slănicul Moldovei.

— Având în vedere raportul Brigadei 5-a Jand. și al Reg. 9 jandarmi, din care se constată că jand. soldat Capel Isac, din Legiunea jand. Alba, pe când era însărcinat a escorta la Prefectura Poliției Galați pe individul Ignat Vasile, acesta a profitat de ocazie că era aglomerat în tren și pe teritoriul județului Buzău a sărit jos luând-o la fugă.

Jandarmul văzând acest lucru cu riscul vieții, a sărit și el din tren, a urmărit pe individ, somându-l cu locuri de armă, reușind a-l prinde și lega, aducându-l la reședința Legiunei jand.

— Având în vedere raportul Regimentului 6 Jandarmi, din care se constată că jand. Plot. Ichim Const. și jand. Plot. Contoreanu D. tru, ambii din Legiunea jandarmi Orhei, după cercetări și urmăriri îndelungate, au reușit să descopere și să aresteze pe indivizii Ilie Butican, Gheorghe Petre și Moscu Groisman, autorii a mai multor furturi de cai și spargeri.

— În timpul cercetărilor individul Ilie Butican a încercat să mîtușască pe jandarmi cu suma de 4800 lei, care sumă au confiscat-o, înaintînd-o cu actele dresate Parchetului Tribunalului Orhei.

— Având în vedere munca depusă de jandarmi și conștiințozitatea de care au dat dovadă, cu această ocazie cum și ațresa Parch. Tribunalului Orhei No. 9068 | 929, prin care le aduce laude, pentru cinstea, corectitudinea și demnitatea lor, ordon citare prin ordin de zi pe întregul Corp a numiților jandarmi din Legiunea jandarmi Orhei.

— Având în vedere raportul Brigadei III-a Jandarmi și al Reg. 6 jandarmi, din care se constată, Capitanul Cosma Traian, Comandantul Legiunei Jand. Orhei și jand. Plot. Marinică Aron, din această Legiune, după cercetările și urmăririle îndelungate, au reușit să descopere și să aresteze pe individul Gheorghe Goanță, autorul a mai multor crime de omor prin otrăvire, după care victimele erau jefuite de bani, cai, căruțe, etc.

— Având în vedere munca depusă de numitul olișer și reangajat cum și adresa Parch. Trib. Orhei No. 9089 | 929 prin care le aduce mulțumiri cu această ocaziune. Ordon citare prin ordin de zi pe întregul Corp, a Capitanului Cosma Traian și Plot. Marinică Aron, cum și recompensarea cu suma de 2000 lei a Plutonierului, care a fost reținut din concediu medical, pentru prinderea criminalului.

— Având în vedere cererea locuitorilor din comuna Tămășeni, jud. Roman, din care se constată că jand. Plot. A. Bălășei Iordache și Serg. Instr. Stoleru Hara-lambie, din Legiunea jand. Roman, cu ocazia revărsării râului Siret, au dat dovadă de curaj și sacrificiu de viață, prin faptul că au plecat personal cu bărcile și au salvat mai multe persoane ce erau expuse a-și pierde viața în valurile furioase ale apei, care erau izolați printr'o vale de 2 km, fără a le fi putut cineva veni în ajutor.

— Având în vedere faptele frumoase săvârșite de numiții jandarmi, care au dat dovadă de curaj, atrăgându-și simpatia locuitorilor, cu această ocazie au fost propuși pentru decorarea cu bătăbie și credință.

O foale se scoate cu multe greutate. Cheltuielile sunt așa de mari în timpul de față, încât fără ajutorul abonatului foala este adesea între viață și moarte. De acela rugăm serios pe toți abonații și sprijinitorii acestei foli, cari sunt în urmă cu plata abonamentelor, să ne trimeată sumele rămase, căci numai așa foala aceasta va putea duce mai departe făclia culturii în rândurile largi ale neamului.

— Având în vedere raportul Br. 3-a jandarmi al Reg. 6 jand. din care se constată că jand. caporal Asaftei Ion și Barbu Nicolae, ambii din legiunea jand. Fălciu, pe când erau în patrulare au fost înostășiați de locuitorul Dumitru Cosma din comuna Dolhești, că țișanul Enache Simionică din satul Petriș, i-o furat mai mulți miei și cum jandarmii în itinerariul lor de patrulare aveau și acei săi, au trecut pe la poarta țiganului unde în adevăr au văzut într'un dos întinse piei de miel pe care jandarmii le-au ridicat.

— Țiganul văzând că jandarmii au ridicat piele și cum știa că sunt de furat, a intrat în casă, a luat un revolver, a anunțat și pe ceilalți țigani și împreună au sărit asupra jandarmilor, trăgând focuri pentru a-i intimida, apoi i-au lovit cu mările revolverului și au încercat a-i dezarma, cu intențiunea de a lua piele ce serveau ca corp delict.

Jandarmii văzând intențiunea țiganilor nu și-au perdut prezența de spirit, și-au făcut ambii uz de armă; în acest timp țiganii au fugit, iar jandarmii au reușit a rămâne în posesia pieilor, după care au anunțat secția și Legiunea, continuându și patrularea. În urma cercetărilor făcute la domiciliul țiganilor s'au descoperit mai multe piei de miel pe care le furase de la diferiți locuitori și care au fost predate păgubașilor, iar țiganii cu actele dresate s'au înaintat Parchetului Tribunalului Fălciu.

— Având în vedere, raportul Brigadei III-a Jandarmi și al Regimentului 5 Jandarmi din care se constată că jand. Plot. Valeanu D. tru, din Legiunea jandarmi Cahul, după cercetări și urmăriri îndelungate, a reușit să aresteze pe teritoriul județului Tecuci, pe țiganul Vladimir Drangzi și concubina sa din județul Tecuci, autori a mai multor furturi de cai.

— Cu ocazia urmăririlor făcute, numitul jandarm a cheltuit suma de 1535 lei, dintre care 800 lei au fost depuși la Legiune pentru jandarm, de către proprietarul cailor furați.

— Având în vedere munca depusă și ambiția de care a dat dovadă pentru descoperirea și prinderea autorilor, ordon citare prin ordin de zi pe întregul Corp a jand. Plot. Valeanu D. tru din Legiunea jandarmi Cahul și rambursarea lui cu suma de 755 lei din bugetul Corpului, pentru complectarea cheltuielilor.

— Având în vedere adresa Societății de exploatarea de păduri „Siklaș” din Brașov, din care se constată că în ziua de 21 Iulie a. c. s'a incendiat pădurea din hotarul comunei Telu, care nu a putut fi stinsă până seara, cînd a sosit la fața locului jand. Plot. Motoașcă Nicolae, șeful postului Telu, care se înapoia dintr'o urmărire de 3-4 zile, necunosând oboseala, alergând la fața locului și după o muncă de două ore, a putut localiza incendiul care amenința toate pădurile.

— Având în vedere pentru munca depusă de numitul jandarm și pentru o răsplăt bine meritată, ordon citare prin ordin de zi pe întregul Corp a numitului jandarm, din Legiunea jand. Brașov.

Inspector școlar pentru religie. Păr. Econom Ioan Tîncoca din Iași a fost numit inspector școlar secundar pentru ramura religie.

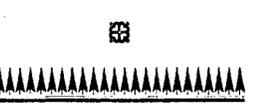

A eșit de sub tipar:

INDRUMAREA

revistă pentru răspândirea culturii și a educației naționale, Ploiești Septembrie 1929, an 1, nr. 2, cu articole de Arhim Scriban, Otrăvirea duhului mulțimii; Stoica Teodorescu, Se începe un nou an școlar; C. Răpeanu, Caracterul materialist al civilizației moderne; C. Ionescu-Lungu Din mândrețele învățături de carte; C. Wepper, Problema izlăzurilor comunale; P. G. Dedulescu Urmările urcării exagerate a scontului Băncii Naționale; Jariște, O convorbire lămuritoare; Pr. I. Dumitrescu, Mustrearea conștiinței; Jariște, Minciunile; P. D. Pericoiul alcoolismului arătat prin cifre; Pagina veselă.

Informațiuni; Conferința la Londra pentru dezarmarea morală; România și planul Young; Export de muncitori români?; Ne copleșește invazia „experților străini”; Alte sacrificii cetățenești.

Cetiți și răspunși

„Cultura Poporului”

POȘTA REDACȚIEI

E. D. I. «Vișeu de sus» Sintem în așteptarea celor promise de Dv.